

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 4 2 A 1 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 25. avgust 2014 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Dušan Šarotar: KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER (odlomek)

KAJ LAHKO MI NAREDIMO ZA VAS

»Tole bo za vašo gospo,« je rekel trgovec in na mizo postavil zavojček.

»Hvala, ne bi bilo treba,« se je presenečen zahvalil oče.

»Kava je, prava brazilska.«

»Joj, saj sva že pozabila, kako diši.« Potem pa še previdno vprašal: »In kaj lahko mi naredimo za vas?« Krojač je slutil, da mora biti nekaj pomembnega, mogoče celo tako, da tega ne bo mogel opraviti.

»Glejte,« je rekel trgovec Benjamin in prijel fanta za roko ter nadaljeval, »moj sin, Izidor, bo čez deset dni, šestindvajsetega aprila, praznoval bar micva, star bo trinajst let. To je velik praznik za vse nas,« je povedal oče in še tesneje objel sinovo roko. »In na ta dan bo imel v kavarni svoj prvi koncert,« je zaključil nadvse ponosen.

Deklica je ob teh odločilnih besedah, polnih veselja in ne prikrite ljubezni, ki je vela iz trgovčevih besed, spet spustila konce v naročje. Toda fantovih oči, ki so negibno strmele nekam pod strop, ni več ujela. Slutila je, da se ji je fant odmaknil, morebiti je bil res užaljen ali pa samo prevzet in vzvišen ob očetovih besedah.

»To je velik dan za vašo družino! Povejte, prosim, če lahko kaj naredim, da bo fant lepo napravljen,« je odvrnil oče, ki je že vedel, kaj mu je storiti.

»Seveda, mojster Geza. Na vašo pridno roko in skromnost sva računala z ženo. Naj povem kar naravnost. Izidor rabi gvant za koncert. In vi boste razumeli, da tudi nam v teh časih ni lahko. Blaga in predvsem kupcev je pri nas vse manj. Tudi mi smo že pomalem morali prodati oderuhom in vojnim dobičkarjem iz hiše vse, kar je bilo vrednega. Če te morije ne bo kmalu konec, bomo morali zamenjati za kokoš celo najsvetejše. Prosim vas, mojster Geza, tukaj imam svojo najboljšo črno obleko, razparajte jo in napravite sinu nekaj iz tega. Žena bo dala, če bo treba, tudi svoj boljši plašč, samo da mu skrojite pošteno obleko.«

Tako je govoril cenjeni soboški trgovec Benjamin tistega večera. Šnajder Geza je bil takrat edini, ki je razumel njegovo stisko in hkrati ponos, kajti čutil je, da so si ljudje v pomanjkanju, trpljenju in bolečini podobni bolj kot kadar koli.

Vzel je fantovo pošteno mero in obljubil, da bo obleka videti kot nova. Trgovčevi ženi pa je dal povedati, da naj ne skrbi, prihodnjo zimo je ne bo zeblo. Plašča namreč ne bodo rezali.

---

*bar micva – dopolnitev 13. leta pri židovskih dečkih, ko fante štejejo za odrasle konci – niti
gvant – obleka
najsvetejše – sveti predmeti
šnajder – krojač*

(Vir: Dušan Šarotar: Geniji 2. Ljubljana: Genija, 2007. 16–17.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite stisko in ponos trgovca Benjamina. Kako se krojač Geza odzove na njegovo prošnjo? Citirajte del povedi, s katero pripovedovalec pojasnjuje ta odziv.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o medčloveškem odnosu, prikazanem v odlomku. Ob primeru iz življenja presodite, kakšni so odnosi med ljudmi v vašem okolju.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Tone Partljič: DOM DOM (odlomek)

Ampak direktor Berčič nas je upošteval, včasih je sklical igralce, tehniko, inspiciante, biljeterje na sestanek in je rekel: »Vsi smo na isti ladji, ki se ji reče predstava! Zapomnite si! Vsi ste pomembni. Vsi morate delati brezhibno! Vsi smo služabniki iste boginje Talije!« Včasih je kak igralec rekel, kako bom jaz na isti ladji s pijanim scenskim delavcem. Štiri leta sem hodil na akademijo ... Ja, nekateri so bili veliki hohštaplerji ... Drugi pa spet fejest ljudje. Ampak da se me Jasmina Rudolfova ne spomni niti po obrazu niti po imenu ... Kaj sem jaz nič? Nula? Ni se zmenila zame, ko sem se ji vse te mesece nastavljal in jo pozdravljal v Domu. Saj sva se res srečala zelo redko, kajti v glavnem je tako ali tako v svoji sobi. Ji je nerodno še iti ven. In med nas. Včeraj pa jo le srečam na hodniku. Sva bila sama, mislim, ona je šla v svojo sobo, jaz pa iz svoje ...

»Gospa Jasmina, me ne poznate?« pravim.

»Vas? Ne. Sva se že srečala? Ne vem, kdo ste.«

»Jaz pa vem, da ste bili vi prvakinja Drame!«

»Ste bili moja publika?«

»Ne, bil sem rekviziter. Karel Frangež. Sem vam pred predstavo nastavlil pisemce na mizo, bodalo v predal, izbral sadje, ki ste ga na odru jedli ...«

»Ne spominjam se, res ne. Ne zamerite. Ampak, saj veste, v teatru sta dva svetova, dve vrsti ljudi, umetniki in tehnični delavci ... Kam bi prišla, če bi morala držati v glavi vse premikače kulis, kurjače in tapetnike ... Se res ne motite?«

Zanjo nisem človek. Tudi za operne pevke nisem bil človek, kaj šele za tenoriste ... Saj razumem, da morajo biti polni vlog, ki jih igrajo ... Ampak ta igralka bi lahko bila vsaj tu prijazna z mano, bi se lahko razveselila, da sva iz istega gledališča v istem Domu. Ampak ne ... Zanja sem še zmeraj nekaj takega kot premikač kulis, četudi sem bil rekviziter in sem moral znati ločiti med italijanskim in angleškim kelihom za vino in sem moral vedeti, kaj je rapir in kaj sablja, kako je zgledalo pismo v francoski melodrami ali pri Ibsenu ... Ja, se spomnim, ko se je režiser drl name, ali ne veš, kdo je Ibsen, jebenti ... Ampak tu je tudi ona le varovanka doma v stavbi življenjsko aktivnih in sem jaz varovanec v stavbi življenjsko aktivnih, kakor ona ... A ni tako? Lahko še zmerom gleda skozi mene, ko da sem nič? Ampak jaz nisem nič. Dokler živim, sem pač človek. A je ta umetnica kaj več kot človek? Tudi v Domu?

---

*Dom – dom upokojencev
hohštapler – domišljjav človek, gizdalin*

(Vir: Tone Partljič: Dom Dom. Ljubljana: Pisanice, 2008. 16–17.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

P 1 4 2 A 1 0 1 1 2 0 5

A series of horizontal lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal lines for writing, consisting of 20 evenly spaced lines that span the width of the page.

Prazna stran